

EKOLOGICKÁ ÚJMA

§ 21 lesního zákona

Náhrady za poškozování lesa

- (1) Právnícké a fyzické osoby, které při své činnosti používají nebo produkují látky poškozující les a les ohrozí nebo poškodí, jsou povinny provádět opatření k zabránění nebo zmírnění jejich škodlivých následků.
- (2) Dojde-li v návaznosti na provádění výstavby k přerušení souvislosti ucelených lesních částí, lesních cest nebo jiných objektů a zařízení sloužících hospodaření v lese, je ten, kdo je způsobil, povinen osobě, které tím vznikla újma, nahradit i zvýšené provozní náklady, které jí tím vznikly.

Ustanovení o ekologické újmě podle zvláštních předpisů¹⁷⁾ nejsou tím dotčena.

---

¹⁷⁾ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.

§ 58 lesního zákona

Ustanovení společná

(4) Opatření podle § 51 odst. 1 se neuloží, pokud bylo k nápravě ekologické újmy na lesích vydáno nápravné opatření podle zákona o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů³¹⁾, které je dostatečné k odstranění zjištěných nedostatků, popřípadě ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí. Zahájené řízení o uložení opatření podle § 51 odst. 1 příslušný orgán státní správy lesů přeruší, pokud bylo k nápravě ekologické újmy na lesích zahájeno řízení o uložení nápravných opatření podle zákona o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů³¹⁾.

³¹⁾ Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů.

Ekologická újma

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

§ 10

Ekologická újma = ztráta nebo oslabení
přírodních funkcí ekosystémů vznikajících
poškozením jejich složek nebo narušením
vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské
činnosti

§ 8 odst. 2

Poškozování životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

Odpovědnost za porušení povinnosti při ochraně životního prostředí

§ 27

(1) Každý, kdo poškozováním životního prostředí nebo jiným protiprávním jednáním způsobil ekologickou újmu, je povinen **obnovit** přirozené funkce narušeného ekosystému nebo jeho části. Není-li to možné nebo z vážných důvodů účelné, je povinen ekologickou újmu **nahradit** jiným způsobem (náhradní plnění); není-li to možné, je povinen **nahradit** tuto újmu **v penězích**. Souběh těchto náhrad se nevylučuje.

Způsob výpočtu ekologické újmy a další podrobnosti stanoví zvláštní předpis.

(2) O uložení povinnosti podle odstavce 1 rozhodne příslušný orgán státní správy.

(3) Oprávněným ze způsobené ekologické újmy je stát; podrobnosti stanoví zákony České národní rady a Slovenské národní rady.

(4) Pro ekologickou újmu se použijí obecné předpisy o odpovědnosti za škodu a o náhradě škody, pokud odstavce 1 a 3 nestanoví jinak.

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

resp. škoda na životním prostředí znamená:

- újmu na biodiverzitě
- újmu na vodních zdrojích
- újmu na půdě

Pramen:

*1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES
o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s
prevencí a nápravou škod na životním prostředí, ...*

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na biodiverzitě

je jakákoliv újma mající vážné nepříznivé efekty na stav ochrany biodiverzity
(přírodní stanoviště a rostlinné a živočišné druhy)

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na vodních zdrojích

je jakákoliv újma, jež nepříznivě ovlivňuje
ekologický stav, ekologický potenciál
a/nebo chemický stav vod

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na půdě

je jakákoliv újma, která vytváří vážný potenciál nebo skutečné poškození zdraví veřejnosti jako výsledek kontaminace půdy a podloží.

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Ekologickou újmu je nutno považovat za
vyloženě veřejnoprávní institut,

zatímco

škoda patří do sféry soukromoprávní.

Zákon č. 167/2008 Sb.

ze dne 22. dubna 2008

**o předcházení ekologické újmy a o její
nápravě a o změně některých zákonů,
ve znění pozdějších předpisů**

**Parlament se usnesl na tomto zákoně
České republiky:**

ČÁST PRVNÍ PŘEDCHÁZENÍ A NÁPRAVA EKOLOGICKÉ ÚJMY

Hlava první Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

- (1) Tento zákon zpracovává příslušný předpis Evropských společenství¹⁾ a upravuje práva a povinnosti osob při předcházení ekologické újmy a při její nápravě, došlo-li k ní nebo hrozí-li bezprostředně na chráněných druzích volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin, na přírodních stanovištích vymezených tímto zákonem, na vodě nebo půdě, a dále výkon státní správy v této oblasti.

---

¹⁾ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí, ve znění směrnice EP a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES*

(2) Tento zákon **se vztahuje** na ekologickou újmu nebo bezprostřední hrozbu jejího vzniku, jsou-li způsobeny

a) **provozní činností uvedenou v příloze č. 1** k tomuto zákonu, nebo

b) **provozní činností neuvedenou v příloze č. 1** k tomuto zákonu, **za předpokladů stanovených v § 5 odst. 2**

(=v rozporu s právními předpisy – LZ, ZOPK...).

(3) Tento zákon **se** nevztahuje na ekologickou újmu nebo bezprostřední hrozbu jejího vzniku, jsou-li způsobeny

- a) ozbrojeným konfliktem, nepřátelskou akcí, občanskou válkou nebo povstáním,
- b) živelní událostí výjimečné a neodvratné povahy,
- c) činností, na kterou se vztahuje Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii,
- d) činností, na kterou se vztahuje občanskoprávní odpovědnost za jaderné škody podle atomového zákona ²⁾, nebo činností při které se na odpovědnost a náhradu škody či újmy vztahují mezinárodní smlouvy uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu,
- e) činností, jejímž účelem je zajišťování obrany České republiky³⁾ nebo mezinárodní bezpečnosti,
- f) činností, jejímž jediným účelem je ochrana života, zdraví nebo majetku osob před živelními událostmi.

§ 2

Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) ekologickou újmou nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo; jedná se o újmu na

1. **chráněných druhů volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovišť**, která má závažné nepříznivé účinky na dosahování nebo udržování příznivého stavu ochrany takových druhů nebo stanovišť, s výjimkou nepříznivých účinků vyplývajících z jednání provozovatele, k němuž byl oprávněn podle § 5b, 45i a 56 zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾; kritéria pro posouzení významu účinků na dosahování nebo udržení příznivého stavu ochrany chráněných druhů a přírodních stanovišť jsou stanovena v příloze č. 3 k tomuto zákonu,
2. **podzemních nebo povrchových vodách včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod**⁵⁾, která má závažný nepříznivý účinek na ekologický, chemický nebo množstevní stav vody nebo na její ekologický potenciál, s výjimkou nepříznivých účinků v případech stanovených § 23a odst. 4 a 7 vodního zákona⁶⁾, nebo
3. **půdě** znečištěním, jež představuje závažné riziko nepříznivého vlivu na lidské zdraví v důsledku přímého nebo nepřímého zavedení látek, přípravků, organismů nebo mikroorganismů na zemský povrch nebo pod něj,

b) chráněnými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin jsou

1. druhy ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti podle § 45e zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾, ⁷⁾,

2. druhy v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. n) zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾,⁸⁾,

3. anebo druhy, které Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou,

c) **přírodními stanovišti** jsou

1. přírodní stanoviště v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. m) zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),9)}
2. území, jež je biotopem pro druhy ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti podle § 45e zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),7)},
3. území, jež je biotopem pro druhy v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. n) zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),8)},
4. místa rozmnožování nebo odpočinku druhů vyžadujících přísnou ochranu¹⁰⁾,

h) provozní činností je

činnost vykonávaná v rámci hospodářské činnosti, obchodu nebo podnikání, bez ohledu na její soukromou či veřejnou povahu nebo na její ziskový či neziskový charakter,

j) preventivním opatřením je

opatření přijaté v důsledku události, jednání nebo opomenutí vedoucího k bezprostřední hrozbě ekologické újmy, jehož cílem je předejít takové újmě nebo ji minimalizovat,

k) nápravným opatřením opatření přijaté ke zmírnění dopadů ekologické újmy, jehož cílem je obnovit, ozdravit nebo nahradit poškozené přírodní zdroje nebo jejich zhoršené funkce anebo poskytnout přiměřenou náhradu těchto zdrojů nebo jejich funkcí,

- l) **Přírodním zdrojem** – půda a horniny včetně přírodních léčivých zdrojů peloidu, chráněné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a přírodní stanoviště, povrchová nebo podzemní voda, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod,
- m) **Funkcí přírodního zdroje** – funkce, kterou tento zdroj plní ve prospěch jiného přírodního zdroje nebo složky životního prostředí nebo veřejnosti
- n) **Základním stavem** – stav přírodních zdrojů a jejich funkcí, který existoval v době, kdy došlo k ekologické újmě a jenž by dále existoval, kdyby k ní nedošlo, a to podle odhadu na základě nejlepších dostupných informací

Vstup na nemovitosti

§ 9

(4) **Vlastníci nemovitostí**, na kterých se mají provádět preventivní opatření nebo nápravná opatření a kteří nejsou těmi, jimž bylo preventivní opatření nebo nápravné opatření uloženo, jsou povinni **strpět jejich provedení po nezbytně nutnou dobu, v nezbytném rozsahu a za náhradu**. Dále jsou povinni osobám, které je provádějí, **umožnit vstup a vjezd na své nemovitosti a strpět omezení jejich obvyklého užívání**.

Náhrada nákladů

§ 12

(1) Provozovatel, který způsobil ekologickou újmu nebo její bezprostřední hrozbu, je **povinen nést náklady**, a to i v případě, kdy preventivní opatření nebo nápravná opatření zajistí příslušný orgán.

O náhradě nákladů rozhoduje příslušný orgán, který uložil preventivní nebo nápravná opatření podle tohoto zákona

Dotčené orgány

§ 17

(3) V řízení o uložení preventivních opatření nebo nápravných opatření k předcházení nebo nápravě **ekologické újmy na lesích** je dotčeným orgánem příslušný orgán státní správy lesů, kterým jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností²²⁾.

Děkuji Vám za pozornost.